

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методик викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

Література

1. Європейська комісія. *Digitalization of Public Finance in EU Member States*. 2023. URL: <https://ec.europa.eu/digital-finance>
2. Європейська комісія. *EU Economic Governance and Public Finance Monitoring*. 2022. URL: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-and-fiscal-policy-coordination_en
3. Петренко І. Публічні фінанси України: сучасні тенденції та виклики. *Фінанси і кредит*. 2023. № 34(2). С. 12–28.
4. Prozorro. *Public Procurement in Ukraine: Transparency and Efficiency 2024*. URL: <https://prozorro.gov.ua>
5. UNDP Ukraine *Sustainable Development Goals in Ukraine: Public Finance Perspectives*. 2023. URL: <https://www.ua.undp.org/sdgs-finance>

Тарасенко Денис,
доктор економічних наук, професор,
професор кафедри публічного управління та адміністрування.
Маріупольський державний університет.

СТРАТЕГІЯ ЗМІЦНЕННЯ ДОВІРИ ГРОМАДЯН ДО ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Проблема довіри громадян до органів місцевого самоврядування є однією з найважливіших у контексті сучасних трансформацій державного управління в Україні. Довіра виступає не лише соціальним ресурсом, що визначає легітимність і сприйняття владних інститутів, а й чинником, який прямо впливає на здатність органів місцевого самоврядування ефективно реалізовувати політики, управляти ресурсами, залучати громадян до участі та здійснювати місцевий розвиток. У контексті децентралізації та післявоєнного відновлення цей аспект стає особливо актуальним, оскільки низький рівень довіри може стати суттєвою перешкодою для побудови спроможних і самодостатніх громад. Водночас високий рівень довіри сприяє підвищенню рівня громадської згуртованості, оптимізації взаємодії між владою та суспільством та створенню передумов для сталого розвитку громад [2, с.70].

Наукові дослідження свідчать, що довіра громадян до органів місцевого самоврядування формується під впливом сукупності взаємопов'язаних чинників, серед яких визначальне значення мають інституційні, процедурні та комунікаційні аспекти публічного

управління. Зокрема, важливу роль відіграє прозорість бюджетного процесу та доступ до публічної інформації, оскільки відкритість бюджетних даних і звітності дозволяє мешканцям громад отримати уявлення про напрями використання місцевих фінансових ресурсів та оцінити ефективність діяльності органів влади. Вагомим чинником зміцнення довіри є інклюзивність процесів прийняття управлінських рішень, що передбачає залучення громадян до обговорення проектів рішень, участь у громадських слуханнях і консультативних процедурах [3]. Такий підхід сприяє формуванню відчуття спільної відповідальності за розвиток громади та відповідає принципам децентралізації й партисипативного врядування. На відміну від суто інформаційної відкритості, участь громадян виконує інтеграційну функцію, поєднуючи інтереси влади та громади в єдиному управлінському процесі.

Не менш значущим чинником є оперативність і якість реагування органів місцевого самоврядування на запити та звернення громадян, що виступає показником їхньої інституційної спроможності та відповідальності. Своєчасна реакція на потреби мешканців підвищує рівень задоволеності публічними послугами та формує у громадян відчуття справедливості й довіри до місцевої влади [4]. Таким чином, швидкість реагування доповнює прозорість і участь, переводячи їх із декларативної площини у практичну.

Окремої уваги заслуговує інформаційно-комунікаційна політика органів місцевого самоврядування, що реалізується через офіційні вебсайти, сторінки у соціальних мережах, діяльність пресслужб та регулярне інформування громадськості про прийняті рішення. На цьому рівні прозорість набуває комунікативного виміру, оскільки відкритість інформації без належних каналів її донесення не забезпечує повноцінного зворотного зв'язку між владою та громадянами. У сучасних умовах важливим інструментом підвищення довіри стає імплементація цифрових технологій у діяльність органів місцевого самоврядування. Використання електронних сервісів, платформ електронної демократії та цифрових каналів взаємодії з громадянами забезпечує доступність інформації, зручність комунікації та підвищує прозорість управлінських процедур [1]. На відміну від традиційних форм комунікації, цифрові інструменти дозволяють інституціоналізувати довіру через сталі механізми участі та контролю.

Визначення зазначених чинників є необхідною передумовою формування ефективної стратегії зміцнення довіри громадян до органів місцевого самоврядування. У цьому контексті прозорість і відкритість діяльності постають як базові умови довіри, участь громадян як механізм її поглиблення, а цифрові технології як інструмент її закріплення в управлінській практиці. Саме таке поєднання дозволяє уникнути формального характеру залучення громадськості та забезпечити сталий характер взаємодії між владою і громадою.

На основі проведеного аналізу доцільно запропонувати такі ключові напрями реалізації стратегії зміцнення довіри громадян до органів місцевого самоврядування.

По-перше, необхідним є послідовне зміцнення прозорості та підзвітності шляхом упровадження стандартизованих механізмів оприлюднення бюджетних планів, інформації про використання фінансових ресурсів і звітів про реалізацію місцевих програм із забезпеченням зручного доступу до цієї інформації через електронні сервіси.

По-друге, важливим є розвиток участі громадян у процесах прийняття рішень через інституційне закріплення механізмів громадських слухань, консультацій, електронних петицій та залучення представників громади до підготовки стратегічних документів місцевого розвитку.

По-третє, доцільним є подальше впровадження цифрових інструментів комунікації та надання послуг, зокрема онлайн-платформ для звернень і запитів громадян, а також регулярне оприлюднення результатів діяльності місцевої влади у форматі відкритих даних.

По-четверте, важливу роль відіграють інформаційно-освітні кампанії, спрямовані на підвищення обізнаності громадян щодо їхніх прав, можливостей участі в управлінні та ролі місцевого самоврядування у розвитку громад.

По-п'яте, необхідною складовою є підтримка доброчесності та етики на місцевому рівні шляхом упровадження кодексів етичної поведінки, механізмів запобігання конфлікту інтересів і незалежного контролю за діяльністю посадових осіб.

Таким чином, довіра громадян до органів місцевого самоврядування постає як багатовимірний соціальний ресурс, що визначає легітимність влади, ефективність управлінських рішень і здатність територіальних громад до сталого розвитку. Її зміцнення потребує комплексної та послідовної стратегії, яка поєднує прозорість, участь громадян, цифрові інструменти управління та дотримання етичних стандартів. Реалізація запропонованих підходів створює підґрунтя для підвищення рівня громадської довіри, активізації участі населення в місцевому самоврядуванні та сприяє демократичному й сталому розвитку територіальних громад в Україні.

Література.

1. Доброчесність в органах місцевого самоврядування. *Мінрегіон України*. URL: https://mindev.gov.ua/news/dobrochesnist-v-orhanakh-mistsevoho-samovriaduvannia-prezentovano-doslidzhennia?utm_source=chatgpt.com

2. Кузьмич А., Кузьмич О. Довіра громадян до органів місцевого самоврядування в Україні: фактори, наслідки та шляхи зміцнення. *Вісник КНУ ім. Т. Шевченка. Державне управління*. 2025. № 21(1). С. 62–72.

3. 9 способів залучити жителів до рішень у громаді. URL: https://decentralization.gov.ua/news/17626?utm_source=chatgpt.

4. Citizens' Perception of Corruption and Transparency as Determinants of Public Trust in Local Government in Ukraine. URL: https://www.ccpa-journal.eu/index.php/ccpa/article/view/172?utm_source=chatgpt.com